

บันทึกสรุปประเด็นสำคัญ จากการบรรยายพิเศษ
หัวข้อ "ทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่"
โดย ดร.ศิริลักษณ์ เมฆสังข์ ที่ปรึกษาสมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย
กิจกรรม D-Show#3 (Research and Innovation Day ประจำปี 2568)
วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2568 ณ ห้องวิจารณ์ พานิช

วิทยากร ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสถานการณ์ COVID-19 ซึ่งนำไปสู่ความจำเป็นในการปรับตัวและพัฒนาทักษะใหม่ๆ ของบุคลากร เพื่อให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนธุรกิจต่อไปได้ นอกจากนี้ ยังได้นำเสนอแนวคิด BANİ ที่เข้ามาแทนที่ VUCA เพื่ออธิบายความซับซ้อนและความไม่แน่นอนของโลกยุคใหม่ รวมถึงเน้นย้ำถึงทักษะสำคัญที่จำเป็นสำหรับโลกอนาคตตามการจัดกลุ่มของ World Economic Forum (WEF) และ OKMD พร้อมทั้งแนวทางการพัฒนาทักษะเหล่านั้น

ประเด็นสำคัญและแนวคิดหลัก:

1. การเปลี่ยนแปลงของโลกและความจำเป็นในการปรับตัว:

- โลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากปัจจัยต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง COVID-19 ซึ่งนำไปสู่รูปแบบโลกใหม่ที่ Jamais Cascio เรียกว่า **BANI** (Brittle, Anxious, Non-linear, Incomprehensible) แทนที่ VUCA (Volatile, Uncertain, Complex, Ambiguous)
- องค์กรต้องพัฒนาระบบการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนธุรกิจให้เดินหน้าต่อไป ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความต้องการในตลาดงาน
- มีความต้องการบุคลากรที่มีศักยภาพในการทำงานหรือมีทักษะใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

2. ทักษะสำคัญสำหรับโลกอนาคต (World Economic Forum):

- WEF จัดกลุ่มทักษะที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ปัญหา เป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในอนาคต ได้แก่:
 - Analytical thinking and innovation (ทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะด้านนวัตกรรม) (อันดับ 1)
 - Complex problem-solving (ทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน) (อันดับ 3)
 - Critical thinking and analysis (ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์) (อันดับ 4)
 - Creativity, originality and initiative (ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มสิ่งใหม่) (อันดับ 5)
 - Reasoning, problem solving and ideation (ทักษะการใช้เหตุผล ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการระดมความคิด) (อันดับ 10)
- **ทักษะการบริหารจัดการตนเอง:** ความสามารถในการรับมือกับปัญหา จัดการอารมณ์และความกดดัน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งประกอบด้วย:
 - Active learning and learning strategies (ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง) (อันดับ 2)

- Resilience, stress tolerance and flexibility (ทักษะการรับมือกับปัญหา
อดทนต่อความกดดัน ทักษะการปรับตัว) (อันดับ 9)
- **ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น:** ความสามารถในการเป็นผู้นำที่มีอุดมการณ์และเป้าหมาย สร้าง
แรงบันดาลใจ และสร้างสังคมการทำงานที่ทุกคนมีส่วนร่วม เพื่อดึงศักยภาพสูงสุดของทีมออกมา
ซึ่งประกอบด้วย:
 - Leadership & Social Influence (ทักษะการเป็นผู้นำและอิทธิพลทางสังคม)
(อันดับ 6)
 - ทักษะด้านเทคโนโลยี: Technology use, monitoring and control (ทักษะการ
ใช้ ดูแล และจัดการเทคโนโลยี) (อันดับ 7)
 - Technology design & programming (ทักษะการออกแบบและการเขียน
โปรแกรม) (อันดับ 8)

3. ปัจจัยสำคัญที่เปลี่ยนแปลงตลาดแรงงานในปี 2573 (WEF):

- การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (AI, หุ่นยนต์, นวัตกรรมด้านพลังงาน)
- การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม (การลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ)
- ความผันผวนทางเศรษฐกิจ (ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ)
- การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร (ประชากรสูงอายุในประเทศรายได้สูงและการขยายตัวของ
แรงงานในประเทศรายได้ต่ำ)
- การแบ่งแยกทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (ข้อจำกัดทางการค้าและความตึงเครียดทางภูมิ
รัฐศาสตร์)

4. ทักษะสำหรับเด็กยุคใหม่ (OKMD):

- 3R (ทักษะด้านความรู้): Reading (อ่านออก), (W)riting (เขียนได้), (A)rithmetic (คิดเลขเป็น)
- 8C (ทักษะด้านอารมณ์และสังคม): Critical thinking and problem solving (ทักษะการคิด
วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและสามารถแก้ปัญหาได้)
- Creativity and innovation (ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงนวัตกรรม)
- Cross-cultural understanding (ความเข้าใจในความแตกต่างและกระบวนการคิดของแต่ละ
วัฒนธรรม)
- Collaboration teamwork and leadership (ความสามารถในการร่วมมือกันทำงานเป็น
ทีม และมีภาวะความเป็นผู้นำ)
- Communication information and media literacy (ทักษะในการสื่อสารข้อมูล และการ
รู้เท่าทันสื่อ)
- Computing and IT literacy (ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และความเข้าใจในเทคโนโลยี)
- Career and learning skills (ทักษะด้านอาชีพและความสามารถในการเรียนรู้)
- Compassion (ความมีเมตตา กรุณา มีคุณธรรม รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมถึงการมีระเบียบ
วินัย)

5. ประเภทของทักษะ (Jobs DB):

- **Hard Skill:** ทักษะด้านความรู้และเทคนิค เป็นความสามารถด้านอาชีพ เช่น ทักษะพื้นฐานทางด้านไอที โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทักษะทางด้านภาษา หรือการวิเคราะห์ข้อมูล
- **Soft Skill:** ทักษะด้านสังคม ได้แก่ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การแก้ไขปัญหา และการเจรจาต่อรอง
- **Meta Skill:** ทักษะที่จำเป็นในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง คือ ความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง รู้จักและเข้าใจตนเอง วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน และหาทางพัฒนาตนเอง

6. โมเดลการเรียนรู้และพัฒนา 70:20:10:

- **70%:** การเรียนรู้ในระหว่างการทำงาน/ประสบการณ์ตรง (ลงมือทำจริง ปฏิบัติงานจริง ทดลองเรียนรู้จากตัวอย่าง)
- **20%:** การเรียนรู้จากการพูดคุยแลกเปลี่ยน (การสอนงาน การมีพี่เลี้ยง การให้คำปรึกษา การให้ข้อมูลป้อนกลับ)
- **10%:** การเรียนรู้แบบเป็นทางการ (การเรียนรู้ในห้องเรียน การประชุม/สัมมนา การให้ทุนศึกษาอบรม)

7. แนวทางการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง:

- ค้นหาจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง
- ตั้งเป้าหมายการพัฒนาตนเองให้ชัดเจน (what, why, when, how)
- ลงมือปฏิบัติ
- ประเมินผลและแก้ไขปรับปรุง

8. ข้อเสนอแนะ/ประเด็นที่น่าพิจารณาเพิ่มเติม:

- เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย ทั้ง Hard Skills, Soft Skills และ Meta Skills เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่
- โมเดล 70:20:10 เป็นแนวทางที่มีประโยชน์ในการออกแบบแผนการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร โดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- การตระหนักถึงจุดแข็งจุดอ่อนของตนเองและการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป: "ทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่" ให้ภาพรวมที่ชัดเจนเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของโลกและทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคลากรในปัจจุบันและอนาคต โดยเน้นที่ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะด้านเทคโนโลยี พร้อมทั้งเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะเหล่านี้อย่างเป็นระบบ

ผู้บันทึก/ผู้ตรวจทานบทเรียน นางสาวกนกวรรณ สุวรรณรัตน์ หน่วยยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร